

Príhovor Leny Riečanskej
autorom 26. ročníka regionálnej literárnej súťaže
Hrebendova kapsa 2026

Poézia je ako opera. Keď si ju raz zamiluješ, zostane ti v duši. Naučíš sa ju vnímať, správne cítiť, počuješ z nej melódiu, striedanie tónov, dokážeš vycítiť podtóny, správne pochopiť metafory a celý význam poetického diela. Poézia musí vychádzať z duše autora, pravdivo vyjadrovať jeho pocity, postoje, ktoré v diele zobrazuje. Nesmie byť písaná prvoplánovo, lebo sa do nej nedostane duša. Poézia má podľa svojho poslania potešiť, povzbudiť, možno vyburcovať k činom, otvoriť srdce či oči. Poéziu je možné písať viazaným veršom alebo voľným štýlom. Voľný štýl poskytuje autorovi väčšiu voľnosť, rozlet. Viazaný verš má určité pravidlá, ktoré je potrebné naštudovať si a dodržiavať. Pri rýmovaní je nutné pohrať sa s rýmom. Nepodľahnúť lacnému hľadaniu rovnakých koncoviek slov, lebo verše sa stanú kostrbaté, nudné, nemelodické. Autor sa musí s veršom pohrať a hľadať správny rým. A to vôbec nie je ľahké. Po vytvorení diela nie ste len autor, ale aj prvý čitateľ. Ak chcete, aby bola vaša poézia poslucháčmi prijatá buďte jej prvými kritikmi, neuspokojte sa s prvým nápadom, hľadajte správne metafory, čitateľ ich pochopí.

Autori poézie v tejto súťaži sa viac priklonili k veršovaniu. Ako som už vyššie spomínala, nie je to jednoduchý štýl tvorby poézie. Vzhľadom na jednotlivé vekové kategórie autorov sa teším, že deti a mládež v dnešnej dobe pritiahla literárna tvorba. Odporúčam – Veľa čítajte, zdokonaľujte sa a tvorte.

V tomto ročníku bolo do Literárnej súťaže Hrebendova kapsa v časti poézia prihlásených 41 prác rozdelených do troch vekových kategórií. Je to menej ako po minulé ročníky súťaže.

1. kategória – 15 prác – Verím, že autori písali zo svojej duše. Opreli sa o to, čo majú radi, čo ich obklopuje, potešuje. Básne sú najmä o domácich miláčikoch, o zvieratkách, ale aj o rodinnej lyžovačke, školskom karnevale. Do trochu kostrbatých veršikov deti vniesli radosť, smiech a veselosť. Verím, že v budúcom ročníku budú ich básničky vyzretejšie.

2. kategória – 15 prác – Z literárnych prác cítiť skúsenejších autorov. Vniesli do svojich básnických dielok postoj k prírode, úctu k rodičom, radosť zo športu, zobrazenie pocitu prvej lásky, vnímanie sveta. Pri hodnotení predložených prác nemalú úlohu zohráva nielen obsah, ale aj význam básne. Vyjadrenie, čo autor chce čitateľovi, či svetu svojím dielom povedať. „Hovorme o chlebe... Hovorme o jedle, o tom, čo nás spája...“ autor vyjadruje vzťah k rodine, ku koreňom, ktomu, čo spoločné chvíle a vône zanechávajú v duši človeka. „Sestry prekliatia“ – boj dobra a zla, báseň „Šťastie“ vyjadruje rôzne vnímaný pocit šťastia...

3. kategória – 11 prác – Detstvo sa premieňa v dospelosť, aj z poézie cítiť dozrievanie, iné pohľady, vyjadrovanie osobných pocitov, v duši rezonuje láska k človeku, prírode, vidno, že dianie okolo nie je ľahostajné. Odporúčam veľa čítať poéziu skúsenejších známych autorov, nebáť sa vyjadriť vnútorné pocity a vniesť ich do tvorby. Pozor na rýmy.

Držím palce.

Lena Riečanská